

REWITALIZACJA OBSZARÓW POPRZEMYSŁOWYCH NA SANTA MARTA W WENECJI – BADANIE OPINII SPOŁECZNEJ NA TEMAT KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ WPROWADZANIA NOWYCH FORM I KONSTRUKCJI W WENECKIEJ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Andrzej KUCHTA*

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki

Wydział Architektury,
ul. Podchorążych 1, 30-084 Kraków, Polska

Wydział Inżynierii Lądowej
ul. Warszawska 24 31-155 Kraków. Polska

E-mail: kuchta.archisign@gmail.com, andrzej.kuchta@student.admin.pk.edu.pl

Słowa kluczowe: architektura Wenecji, przestrzeń publiczna w procesach rewitalizacji, nowoczesne formy i konstrukcje w przestrzeni publicznej.

ABSTRAKT

W związku z kontrowersjami związanymi z pomysłami na zagospodarowanie obszarów przemysłowych znajdujących się na Santa Marta oraz ich programu funkcjonalnego, a także wyrazu estetycznego potencjalnej, nowej zabudowy, przeprowadzone zostało badanie. Jego celem było określenie opinii publicznej na temat kierunku rozwoju terenów tej dzielnicy. Referat przedstawia odpowiedzi respondentów oraz wnioski sformułowane na ich podstawie, służące zaproponowaniu nowych form i konstrukcji, w wariantach aranżacji wspomnianych terenów.

Badanie przeprowadzono metodą ankietową za pośrednictwem platformy Google forms. Formularze przygotowane w trzech wersjach językowych – polskiej, włoskiej i angielskiej, skierowane zostały zarówno do mieszkańców Wenecji, jak i turystów. Ogółem w badaniu udział wzięło 89 respondentów.

Kluczowe pytanie dotyczyło tego czy grupa respondentów uważa, że Wenecja staje się skansenem. Zagadnienie to realnie odzwierciedla tendencję w zagospodarowaniu i ukształtowaniu programu

* mgr inż. arch. Kuchta Andrzej – absolwent Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej oraz student studiów inżynierskich na kierunku Budownictwo na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej, projektant w pracowni architektonicznej Loesch + Partnerzy sp. z o.o.

funkcjonalnego miasta. Z analiz przeprowadzonych na potrzeby projektu wynika, że w ostatnim stuleciu powstało wiele realizacji, niekoniecznie nawiązujących swoją formą i charakterem elewacji do typowej zabudowy Wenecji. Oznacza to, że przestrzeń ta jest otwarta na nowe formy.

Niektórzy podświadomie dochodzą do wniosku, że tak wyjątkowy kontekst trzeba chronić od wszelkich, współczesnych ingerencji, a istniejąca tkanka powinna być jedynie utrzymywana w dobrym stanie. To czy Wenecja stanie się swoistym skansenem zależy od polityki. Jeśli to turysta zawsze będzie na pierwszym miejscu to tak się stać może. Jeśli natomiast wprowadzi się równowagę pomiędzy potrzebami mieszkańców i osób zwiedzających to istnieje ogromna szansa na przeciwny efekt. Respondenci sugerują kilka rozwiązań, które według nich mogłyby prowadzić do osiągnięcia takiego celu.

Wskazują oni również szereg problemów z jakimi boryka się Wenecka przestrzeń publiczna. Najczęściej wskazywane to niedostosowanie przestrzeni do potrzeb m.in. osób o ograniczonej sprawności w poruszaniu się, czy zbyt intensywny ruch turystyczny. To właśnie one stanowią wyzwania podczas procesu projektowania nowej tkanki. Z odpowiedzi jednoznacznie wynika, że w większym stopniu powinno się zwracać uwagę na potrzeby mieszkańców Wenecji.

Według ankietowanych Wenecja jest wyjątkowym miejscem ze względu na historię, unikatowy ład przestrzenny, zabytkową architekturę, wszechobecną wodę oraz styl życia Wenecjan. Strefa, w której można poruszać się jedynie pieszo staje się według nich enklawą, przestrzenią gdzie bardziej uważnie można obserwować otaczający kontekst. Tajemnicze zaułki, które wydają się jeszcze niezdobyte przez turystów, kanały wodne oraz liczne place razem stanowią przestrzeń często porównywaną do labiryntu, który tworzy niepowtarzalny nastrój tego miejsca.

Natura niewątpliwie jest także wpisana w krajobraz Wenecji. Istnieje jednak wiele kontrowersji wokół tego czy zieleń również charakteryzuje wenecki kontekst. Każdy człowiek lubi obcować z przyrodą, dlatego domaga się obecności drzew w przestrzeniach

publicznych. Wiele osób twierdzi, że w przypadku Wenecji to woda stanowi główny element natury. Zieleń nie jest całkowicie przez nią wyparta, natomiast faktem jest, że występuje tylko w określonych obszarach. Referat przytacza także stanowisko jakie przyjęli w tej kwestii ankietowani.

Na podstawie wniosków z badania ankietowego stworzono wariantowy projekt zagospodarowania obszarów przemysłowych na Santa Marta. Pierwsza opcja projektu zakłada bardzo intensywną zabudowę o strukturze podobnej to tej istniejącej. W centrum umieszczony został plac, a w miejscu dawnego kanału wodnego przyjęto tereny zielone. Program funkcjonalny związany jest głównie z mieszkalnictwem i podstawowymi usługami potrzebnymi do codziennego życia.

**OBRAZ NR 1 - WARIANT
PROJEKTU Z INTENSYWNĄ
STRUKTURĄ ZABUDOWY,
TYPOWĄ DLA WENECKIEJ
TKANKI URBANISTYCZNEJ**

Drugi wariant zakłada pozostawienie około połowy terenów jako obszar biologicznie czynny, a także wprowadzenie mniej intensywnej tkanki zabudowy. Charakter architektury nawiązuje do współczesnych form i zakłada wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań konstrukcyjnych. Głównym elementem przestrzennym jest piesza kładka wyniesiona ponad poziom terenu, która ma usprawnić komunikację i oferować niepowtarzalne wrażenia widokowe.

Funkcje proponowane w tym wariantcie mają w pierwszej kolejności odpowiadać na potrzeby mieszkańców, które związane są ze sportem, rekreacją, podstawowymi usługami. Wspólnie mają tworzyć przestrzeń społeczno kulturalną.

**OBRAZ NR 2 - WARIANT
PROJEKTU Z MNIEJ
INTENSYWNĄ STRUKTURĄ
ZABUDOWY, STANOWIĄCY
EKSPERYMENT PRZESTRZENNY**

Referat szerzej opisuje zalety i wady zarówno pierwszego jak i drugiego wariantu zagospodarowania. Wskazuje wyzwania związane z wprowadzaniem nowych elementów w bardzo mocno zdefiniowaną już przestrzeń.

OGÓLNE ZAGADNIENIA I WNIOSKI SFORMUŁOWANE W REFERACIE:

1. Możliwości rozwoju Wenecji – skansen, czy miasto
2. Możliwości realizacji nowych form i konstrukcji w przestrzeni publicznej Wenecji, a opinia publiczna
3. Sugerowane uwzględnienie potrzeb mieszkańców w nowych aranżacjach